

Критерії ефективного функціонування системи гарантування передбачають:

- надання правових та регулятивних повноважень Фонду;
- обов'язкове членство банків у системі гарантування вкладів;
- запобігання входженню в систему гарантування фінансово слабких банків;
- прискорення виплат гарантованих сум відшкодувань вкладникам;
- установлення обмеженого покриття для гарантування вкладів;
- забезпечення незалежного статусу Фонду як спеціального державного органу, на який покладено функції гарантування вкладів.

Д. М. Гридчук
БАТ КБ «Хрещатик», м. Київ

РОЗВИТОК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Подальший розвиток депозитних операцій комерційного банку — одне з головних завдань грошової політики в Україні. Чітке управління депозитами з метою досягнення оптимальної їх структури дасть змогу ефективніше використовувати ресурсну базу комерційного банку. Вона складається з коштів як самого банку, так і ресурсів юридичних і фізичних осіб.

У комерційному банку «Хрещатик» вклади фізичних осіб значно впливають на обсяг та якість ресурсної бази. Станом на 1 січня 2002 р. вони формували 23% цієї бази проти 6% на 1 січня 2000 р. Темпи зростання вкладів фізичних осіб за цей період становили 22,5 раза при збільшенні всієї ресурсної бази банку втричі. Загальними передумовами цього зростання є поступальний розвиток економіки України, підвищення реальних доходів населення, які за вказаний період зросли на 10%.

Розвиток депозитних операцій банку «Хрещатик» визначається не тільки загальними передумовами в розвитку економіки, а й активною діяльністю самого банку. Зокрема, проведенням виваженої маркетингової політики: розширенням асортименту вкладів фізичних осіб, гнучким ціноутворенням на банківські вкладні операції.

Банк веде постійний пошук нового в обслуговуванні фізичних осіб щодо вкладних операцій. Запроваджуються нові види

вкладів, переглядаються умови їх залучення та виплати відсотків. Протягом 2001 р. асортимент банку становив понад 20 назв різноманітних вкладів залежно від термінів дії, виплати відсотків тощо. Серед цих вкладів були: авансові, студентські, накопичувальні, святкові, «Погляд у майбутнє», «Шкільний», «Святковий Київ», «Скарбничка», «Престиж», «Київський муніципальний», «Різдвяний подарунок».

Умовами вкладних операцій, з урахуванням попиту населення є такі як термін угоди (від 1 до 3 міс.; від 3 до 6 міс.; від 6 до 12 та більше), можливість поповнення вкладу та вилучення коштів у будь-який час, а також поповнення вкладу з виплатою складних відсотків, виплата простих відсотків (щомісяця, наприкінці терміну залучення коштів).

Серед численних форм вкладів у банку «Хрещатик» особливим попитом серед населення користується авансовий вклад. Відсотки за цим вкладом клієнту виплачуються в момент внесення депозиту. Це гарантує клієнту дохід та страхує кошти від знецінення. Значна частка вкладників — люди пенсійного віку. Банк брав участь у конкурсі відбору комерційних банків, через які здійснюється виплата пенсій, та отримав дозвіл на обслуговування пенсійних рахунків у м. Києві та області.

На зміцнення позицій банку на грошовому ринку, збільшення довіри населення до банку «Хрещатик» спрямовано використання ощадних сертифікатів як одного з джерел формування ресурсної бази банку за рахунок коштів фізичних осіб.

У серпні 2000 р. Правлінням було прийняте рішення про випуск ощадних сертифікатів банку «Хрещатик». Основною метою цього випуску є прагнення розширити спектр послуг, за допомогою яких здійснюється строкове залучення коштів фізичних осіб. У результаті залишок коштів від реалізації ощадних сертифікатів станом на 1 січня 2002 р. збільшився в 4,3 раза порівняно з 1 січня 2001 р. Ощадні сертифікати реалізуються як у національній, так і в іноземній валюті. Для збільшення обсягу залучення коштів через сертифікати у вільно конвертованій валюті банком встановлені додаткові умови щодо випуску ощадних сертифікатів на пред'явника з процентною ставкою в 15% річних.

Банк «Хрещатик», установлюючи ціни на вкладні операції щодо фізичних осіб, не орієнтується тільки на прибутковість цих операцій. Береться до уваги склад фізичних осіб, їх кількість, рівень ринкових цін на вкладні операції, процентні ставки на

кредити (з урахуванням собівартості залучених ресурсів). І, як свідчить діяльність банку, при встановленні процентних ставок на вклади фізичних осіб формується конкурентоспроможна ціна. Збільшення її на два відсотки порівняно з цінами конкурентів щоденно до банку додатково залучає до двох десятків клієнтів. Як наслідок, кошти на рахунках фізичних осіб у банку «Хрещатик» постійно зростають. Це свідчить про зміцнення довіри з боку клієнтів до банку.

Важливе значення для розвитку депозитних операцій із залучення коштів фізичних осіб має розвиток мережі установ банку. На 1 січня 2002 р. мережа банку «Хрещатик» налічувала 11 філій, у 2004 р. її планується довести до 80 філій. Перспективними є для банку нові технології щодо залучення у вклади коштів сільського населення, карткові проекти, безготівкові розрахунки фізичних осіб за товари та послуги.

В. І. Лазепка

Акціонерно-комерційний банк
соціального розвитку «Укрсоцбанк», м. Київ

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Як відомо, перші кредитні кооперативи, які ми називаємо кредитними спілками, виникли в при рейнських провінціях Пруссії ще в 60-ті роки XIX ст. під безпосереднім впливом Фрідріха Вільгельма Райффайзена для обслуговування селянських господарств. Тепер на базі цих спілок існує могутній Райффайзенбанк, дочірній банк якого є й у Києві.

Великий внесок у розвиток кооперативного руху, в тому числі кредитних кооперативів, зробив видатний український учений-економіст, за визначенням Йозефа Шумпетера, «найкращий слов'янський економіст», Михайло Іванович Туган-Барановський — перший міністр фінансів за часів Центральної Ради. Його книга «Сучасні засади кооперації», опублікована в 1916 р., була першою науковою працею, яка дала системне вчення про кооперацію. Нею керувались і керуються кооператори всього світу.

Перші кредитні спілки виникли в Україні ще в 60-ті роки XIX ст., а вже в 1914 р. тільки у Великій Україні, що входила до складу Російської імперії, було 2181 кредитних та 911 ощадно-